

Nehemia 2:1-20

1 ¶ Het was in de maand nisan, in het twintigste regeringsjaar van Artaxerxes. De wijn stond op tafel. Ik nam de wijn en bood die de koning aan. Nooit had hij iets op me aan te merken gehad,

2 maar nu zei hij: ‘Waarom kijk je zo somber, je bent toch niet ziek? Er is vast iets dat je dwarszit.’ Ik schrok hevig

3 en zei: ‘Majesteit, leef in eeuwigheid! Hoe zou ik niet somber zijn als de stad waar mijn voorouders begraven zijn, is verwoest en haar poorten in vlammen zijn opgegaan?’

4 ‘Wat is dan je wens?’ vroeg de koning. Ik bad tot de God van de hemel,

5 en antwoordde de koning: ‘Als het de koning goeddunkt, en als u het mij, uw dienaar, toestaat, zend mij dan naar Juda, om de stad te herbouwen waar mijn voorouders begraven liggen.’

6 De koning—met zijn lievelingsvrouw aan zijn zijde—wilde weten hoe lang mijn reis zou duren en wanneer ik terug zou keren. Nadat ik de koning een tijdstip had genoemd, willigde hij mijn verzoek om te vertrekken in.

7 ‘En als het de koning goeddunkt, ‘zo zei ik, ‘laat men mij dan brieven meegeven voor de gouverneurs van de provincie Trans–Eufraat, opdat zij mij doorgang verlenen tot aan Juda.’

8 Ook verzocht ik om een brief voor Asaf, het hoofd van de koninklijke houtvesterijen, om mij hout te leveren voor de balken van de poorten van de tempelburcht, voor de stadsmuur en voor de woning waarin ik mijn intrek zou nemen. Omdat mijn God mij bescherming bood, gaf de koning mij de verlangde brieven.

9 ¶ Toen ik bij de gouverneurs van de provincie Trans–Eufraat aankwam, overhandigde ik hun de brieven van de koning. De koning had mij een escorte van officieren en ruiters meegegeven.

10 Toen Sanballat uit Bet–Choron en Tobia, zijn Ammonitische dienaar, hoorden dat er iemand was gekomen die het welzijn van de Israëlieten wilde bevorderen, waren ze hierover zeer ontstemd

11 Zo kwam ik in Jeruzalem aan. Na drie dagen

12 trok ik er met enkele mannen in de nacht op uit. Ik had niemand verteld welke plannen mijn God mij voor Jeruzalem had ingegeven, en het enige dier dat ik bij me had, was het dier waarop ik reed.

13 Die nacht ging ik door de Dalpoort en langs de Drakenbron naar de Mestpoort, om de neergehaalde stadsmuren en de door vuur verteerde poorten te inspecteren.

14 Ik ging door naar de Bronpoort en naar de Koningsvijver, waar mijn rijdier niet verder kon.

15 Daarom klom ik die nacht door het Kidrondal omhoog om de muur te inspecteren, en door de Dalpoort keerde ik terug.

16 De stadsbestuurders wisten niet waar ik heen was gegaan en wat ik aan het doen was, want de Joden, of ze nu priester waren, vooraanstaand burger, bestuurder of ambtenaar, had ik nog niets verteld.

17 Maar nu zei ik tegen hen: ‘U ziet in welke ellende wij verkeren: Jeruzalem ligt in puin en de poorten zijn in vlammen opgegaan. Laten we de stadsmuur weer opbouwen, zodat we niet langer het mikpunt van spot zijn.’

18 Ik vertelde hun dat mijn God mij bescherming geboden had, en ook bracht ik de woorden van de koning over. ‘Laten we dan meteen met de herbouw beginnen, ‘zeiden ze, en ze pakten het werk voortvarend aan.

19 Toen Sanballat uit Bet-Choron, Tobia, zijn Ammonitische dienaar, en de Arabier Gesem dit hoorden, begonnen zij ons uit te lachen en te beschimpen: ‘Wat zijn jullie hier aan het doen? Komen jullie soms tegen de koning in opstand?’

20 Dit was mijn antwoord: ‘Het is de God van de hemel die ons doet slagen. Wij, zijn dienaren, beginnen met de herbouw. U hoort niet in Jeruzalem, u kunt er geen rechten laten gelden, hier is niets dat aan u herinnert.’

Nehemia 2:1-20

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Je moet het helemaal van God verwachten, zegt de één.

Nee, je moet het vooral van mensen verwachten, zegt de ander

Wie heeft gelijk?

Een verhaal:

Een man probeerde te leven uit geloof.

Op een dag trof een watersnoodramp zijn dorp.

De man klom op het dak van zijn huis. ‘Heer, red me toch!’ Riep hij.

Er kwam een reddingboot: ‘nee’, zei de man, ‘ik heb gebeden. God zorgt voor mij!’

Even later klonk het geluid van een helikopter.

Een touwladder werd boven het huis uitgeworpen: ‘nee’, zei de man, ‘ik heb gebeden. God zorgt voor mij!’

Een nieuwe watervloed kwam. En de man verdrong.

Hij kwam in de hemel: ‘Heer, ik begrijp niets van U! Ik had zo’n vast vertrouwen dat U me zou redden, maar U deed niets!’

Maar God zei: ‘Ik begrijp niets van jou! Wie heeft je dan een reddingboot een helikopter gestuurd?’

Moraal van het verhaal: God werkt in de regel via mensen.

Dat kunnen we leren van Nehemia.

Nehemia was Jood, schenker bij de koning in Perzië, tweede man van het rijk.

Een balling, een gedeporteerde, die redelijk vermogend was.

Maar toen hij van zijn familie hoorde dat het slecht gesteld was in zijn land, met zijn volk, met de muren van Jeruzalem en met haar inwoners werd hij overmand door verdriet, gaat hij in gebed en ... gaat hij handelen

Hij gaat opstaan om te bouwen.

Nehemia ging voorbereidingen treffen en plannen maken voor de herbouw van Jeruzalem.

Visie hebben, plannen maken, beleidsplannen ontwerpen, organiseren, het zijn woorden, die blijkbaar voorkomen in het vocabulaire van een gelovige. Geen vieze taal.

Sterker: als Nehemia naar de koning toegaat en zijn verhaal doet, dan merk je dat hij van tevoren goed heeft nagedacht over wat en hoe hij het wilde zeggen.

Opvallend is bijvoorbeeld dat hij niet de naam van de stad Jeruzalem noemt.

Hij heeft het dan over ‘de stad in Juda waar zijn voorouders begraven liggen’ en onderstreept daarmee de emotionele band die hij heeft om zo de koning en zijn vrouw over te halen...

Nehemia past hier dus tactiek toe.

Het is dus ook niet verkeerd om tactisch te zijn als gelovige en te zoeken naar de juiste woorden om een goede zaak onder de aandacht te brengen.

Daar zit ik mee in elke preek: hoe zeg je het? In de gebiedende wijs (u moet), of: vragenderwijs (zou u niet?), of: wensend (ik zou graag zien dat) Of laat ik mijn betrokkenheid horen. (ik vind, ik heb zelf ervaren dat, dus...)

En ik weet nog toen ik de ziekenzalving onder de aandacht wilde brengen? Slaan mensen niet op tilt bij het woord genezing? Dat moet je uitleggen.

In een preek moet je ook tactisch zijn: dingen weglaten, benadrukken om die ene boodschap door te geven...

Tactiek: het is geen vies woord.

Nehemia is zo'n tacticus en wonder boven wonder gaat de koning op zijn zaak in.

Maar Nehemia was niet alleen tactisch, hij wist ook goed wat hij wilde.

Want Nehemia kan de koning ook vertellen hoeveel tijd het hem zal kosten en hoelang Nehemia dus weg zal blijven uit het Perzische hof.

Nehemia is zo concreet dat hij vraagt: geef me een visum om vrij te reizen en een brief voor het hoofd van de koninklijke houtvesterijen om hout af te staan voor de herbouw.

Het heeft zelfs het hele draaiboek al klaar waarin zelfs de naam van de houtvester van Juda staat vermeld: Asaf!

Nehemia een organisator dus! Te zakelijk, te overmoedig? Te on-geestelijk?

Nee, dat kan je niet zeggen, want we hoorden in Hst. 1 dat hij -geraakt door de situatie in Juda- alles in gebed bracht bij God en in dat gebed zelfs nog schuld beleed.

Maar voor Nehemia betekent gebed en vertrouwen op God niet dat je je eigen verantwoordelijkheid moet uitschakelen.

Hij zegt ook in vers 8: "omdat God mij bescherming bood gaf de koning mij de verlangde brieven."

Want God (denk aan het verhaal van de man op het dak) werkt in de regel via mensen!

En dan zie je Nehemia vertrekken.

Op TV is er een programma dat heet: 'ik vertrek'.

Het gaat over mensen die alles achterlaten omdat ze een droom willen verwezenlijken in een ander land.

Maar bijna altijd zie je dat er tegenslagen zijn in het begin. De camping blijkt een bouwval, geen vergunningen, etc.

Tegenslag kent Nehemia ook: Bij aankomst in Jeruzalem is er geen feeststemming, integendeel Sanballat en Tobia, de bestuurders van Juda waren zeer ontstemd. (10)

Nehemia, de emigrant die van een puinhoop een nieuwe, veilige stad wilde maken moest wel een roeping hebben! Anders hield hij het niet vol.

Waarom was het eigenlijk zo belangrijk dat Jeruzalem werd herbouwd?

Wel, Jeruzalem is de stad van God, de plaats van de tempel, de plaats waar God zijn volk wilde ontmoeten.

Jeruzalem is ook een beetje beeld van de kerk, de gemeente.

En zoals Jeruzalem een puinhoop was, zo is de kerk vandaag in het slop geraakt.

Ik kom nogal eens in gemeenten de malaise-stemming tegen, de slapheid, de leegloop, het consumentisme, de moeheid, een geloofscrisis.

Nehemia kwam een dergelijke situatie ook tegen en hij voelde dat daarmee de eer en de Naam van God op het spel stond.

Bijzonder is het om te zien hoe hij het aanpakt. Daar kunnen wij wat van leren!

Hij komt weliswaar met vertoon aan: een escorte van officieren en ruiters. (9)

Maar daarna gaat hij in stilte zijn werk doen, zonder poeha.

Hij presenteert zich niet als de 'redder van Jeruzalem' en hij komt ook niet als een interim manager die vanuit zijn kantoor met het idee komt: 'nu gaan we even de beuk erin zetten...' terwijl hij niet weet wat de mensen op de werkvloer allemaal doormaken...

Nee, heel stil neemt Nehemia zijn intrek, en na drie dagen gaat hij -wanneer het nacht is-, met een paar mannen de muur en de poorten inspecteren.

Na 'drie dagen'. Dat doet een bijbellezer de oren spitsen, want de derde dag is in de Bijbel de dag waarop belangrijke dingen gebeuren. Een Paasgebeuren!

Nehemia begint met inspectie. Waarom?

Wel, voordat je tot opbouw overgaat moet je goed de situatie ingeschat hebben.

Anders word je weg gehoond: wat moet die overkanter nu eigenlijk hier? Waarom is dat allemaal nodig? Wat weet hij van ons?

Daarom eerst inspectie!

Dat zouden we ook moeten doen in de gemeente.

Gewoon het gemeentelven inspecteren: hoe gaat het met de catechese, met de prediking, met het avondmaal, met het bezoekwerk, met opkomst bij kringen? Doen we het goed? Houdt het allemaal? Kan het ermee door. Groeien we eraan? Of is het allemaal buitenkant? Is het leeg? En het gebouw van de kerk: is dat geschikt om het werk wat gedaan moet worden uit te voeren?

Inspecteren is grote noodzaak in de kerk van vandaag!

We moeten helder maken en hebben wat er is en hoe het gaat.

Nehemia inspecteert. Hij gaat rond de muren en poorten.

Wat hij ziet lijkt niet veel goed te voorspellen: Drakenbron, Dalpoort, Mestpoort. Spooky!

Maar na de inspectie, als de tijd rijp is, stapt hij naar de leiders van het volk.

En dan leest hij hen niet de les, zo van 'en jullie moeten dit en dat, zus en zo'.

Nee, hij stelt zich naast hen op, net zoals hij deed toen hij ging bidden in hoofdstuk 1

Hij zegt: "U ziet in welke ellende *wij* (!) verkeren, Jeruzalem ligt in puin en de poorten zijn in vlammen opgegaan." (17)

Nehemia identificeert zich met zijn volk. Gaat naast hen staan.

Leerpunt: Spreek altijd in de wij-vorm als je dingen wilt veranderen! En niet 'ik en jullie'

Nehemia komt daarna wel met een duidelijke doelstelling en met een helder plan: "laten we de stadsmuur van Jeruzalem opbouwen, zodat we niet langer het mikpunt van spot zijn. (17)"

En als we hst 3 zouden lezen dan merk je dat Nehemia inderdaad een grote organisator is: 'iedereen van 'hoog tot laag' werd ingezet; van jong tot oud'; en bouwers konden in de buurt van hun eigen huis aan de slag; ieder neemt een stukje van de muur voor z'n rekening.

Daar kan je dit van leren: Het zou mooi zijn als iedereen, uit alle milieus, jong en oud, betrokken is de gemeente, ieder een stukje verantwoordelijkheid, en dan op de plek waar je je gaven kwijt kan. Dus dicht bij je eigen 'huis', je eigen gaven en mogelijkheden.

Of dat altijd harmonie geeft?

Nee, altijd zal er gepraat moeten worden, geworsteld en soms is er tegenwerking.

Zo waren er ook mensen die het plan van Nehemia krankzinnig vonden, te gek voor woorden, onhaalbaar: Sanballat, de ammoniet Tobia en de Arabier Gesem ...Wat zijn jullie hier aan het doen, zeggen ze (19)

En daarom wijst Nehemia als laatste op het feit dat hij zelf ervaren heeft dat God achter zijn plannen staat en hem tot nu toe bijzonder en wonderlijk gezegend heeft (20)

Mag je plannen maken in je leven? Jazeker: biddend, want je hebt het nooit allemaal zelf in de hand.

Mag je als gemeente nadenken over hoe je dingen het beste kunt aanpakken? Beleid uitzetten? Doelstellingen formuleren? Het mag allemaal.

Want Nehemia laat zien dat er geen tegenstelling hoeft te bestaan tussen bidden en doen.

God werkt via mensen!

Zoals Nehemia dat samenvat in die ene belijdenis: "Het is de God van de hemel, die ons doet slagen en wij, zijn dienaren, beginnen met de herbouw."

Het gaat om bidden en doen

Om God en mensen

Zowel de verticale gerichtheid (God) moet je vasthouden als de horizontale blik (de mens)

Kijk eens naar het kruis.

De verticale balk van het kruis wijst naar God. De horizontale balk naar de mensen.

Jezus hield beide samen tot aan zijn dood.

En van zijn volgelingen vraagt hij Hem te volgen in het gebed en in het doen

Want Hij werkt in de regel met en via mensen.

Amen